

Galenus huic musculo (quod forte illum primus inuenisset, aut quod alij Dissectores illum flectendi opificem non recensuissent) fuit, ut in secundo de Administrandis sectionibus hunc solum posse popliteum flectere, aut maxima potentia praeditum esse scripserit. Mihi uero non modò haud maxima potentia ad tibiam flectendam ualere uidetur, sed nulla prorsus. Quandoquidem musculus hic obliquus recto motui praefici nequit: deinde adeò est inualidus, ut ne tantillum tibiam sursum uellere possit. Ad hæc, nulla huic cum reliquis tibiam agentibus est proportio, quum breuissimus & tenuissimus sit, femorisq; ossi, & multò minus illi ossi quod sacri ossis lateri commissum uidemus, non cōnascatur. At hæc inter secandum exactius multò obseruabis, quum hic musculus inuentu facilis sit. ilico nanque ac suræ musculi à femoris capitibus enati, à femore liberantur, ac deorsum reflexi pendunt, is musculus est admodum conspicuus. Priusquam uero ex dissectionis ordine is detegatur, femur mouentes musculos describemus: quorum administratione absoluta, pedis, & deinde digitorum motoribus nos accingemus, in quorum Anatome obliquus hic in poplite latitans musculus spectandum se offert: ac ostendit pariter, num commune aliquod munus obeat cum superiori radium in pronum mouente musculo.

DE MUSCULIS FEMUR MOVENTI-
bus. Caput LVI.

Femoris mo-
tus.

FEMUR decem, aut si in maximum redigantur numerum, quatuordecim proprijs agitur musculis, qui id extendunt, flectunt, in trorsum alteri cruri adducunt, extrorsum in latus amouent, & circumagunt. Flectitur itaque femur ad inguina, nobis id sursum antrosumq; ferentibus. Extenditur autem nobis deorsum, & uersus terram id deducuntibus. Summam autem extensionem habet stantibus, tunc maxime quum uni pedi innitentes, alterum crus in posteriora, quàm licet remotissime protendimus. Vnde etiam merito Natura magnis & fortibus multisq; musculis extensionem concedidit, quos iam enitar persequi, cum Galeni ordinē seruaturus, quem ad calcem decimi quinti de Partium usu est secutus. Is namq; longè mihi potior, & ex aliorū dissectionis procerū suffragio magis descriptus apparet, quàm is quo coxæ articuli musculos in secundo de Administrandis sectionibus aggregitur. Primus itaq; ipsorū sub summa cute cōsistit, alterius lateris natem præcipue efformans. Exoritur enim lato & admodum carnoso principio, ex tota spinæ ossis ilium posteriori parte, quæ uersus os sacrum magis eminet, deinde etiam spinæ superioris regionis portionem quoque suo exortu apprehendit. Infimam autem sui exortus partem à coccygis ossis & infimi ossis sacri posteriori sede assumit: in qua etiam sede unius lateris musculus, musculo alterius lateris contiguus uisitur. Ex his ilium ossis spinæ sedibus, & sacro ossis, & coccygis ossis musculus uelut ex semicirculo pronatus, in corporis latus nonnihil oblique deorsum prorepat, totum coxendicis articulo superuectus. Vbi uero articulo insertitur, gracilior angustiorq; tantisper efficitur, donec in latum & ualidum finiatur tendinem, quo exteriori magni femoris processui parti secundum ipsius longitudinem oblique inseritur. Principium enim insertionis paulo sub superiori eius processus apice nonnihil uersus anteriora molitur: hinc deorsum in posteriora modicè descendens, & magnam eandemq; ualidam sui tendinis portionem, in processu eius radicem, longa linea secundum femoris posteriora inferens. Secundus magna ex parte primo femoris musculo substratus, ab anteriori superioriq; ossis ilium spinæ regione lato quoque & carneo exortu enascitur, totam fere ilium ossis spinæ sedem occupans, à qua primus initium nō mutauit. Verum hac tantum sede secundus musculus non cōtentus, ab ilium ossis dorso, ubi primus musculus ab osse primū abscedit, sub illo quoq; enascitur, adeò ut huius quoque initium tanquā ex semicirculo prodeat, posteriori sua sede, etiā in exortu primo musculo subiectum. Ex hac ossis ilium sede deorsum oblique nonnihil ad latus descendit, ut sensim arcior redditus, primum musculum totus subeat, articulum quoque coxendicis integens: cuius regione in membraneum, sed ualidum tendinem cessat, qui elatiori magni femoris processui parti implantatur: anteriorem quoque processus regionem aliquantulum comprehendens, latamq; & transuersam insertionem (si cum primo conferatur) molitus. Quum itaque primi musculi fibre, quasi transuersim in latus minimum scilicet deorsum inclinatæ prorepant, secundi autem recto quasi ductu decliues, & modicè admodum in latus protensa propagentur, utriusque musculi fibre sibi mutuò x literæ modo decussatim incumbunt. Hic musculus similiter ac primus, nulla ex parte aut amplior, aut crassior, aut carnosior conspicitur, quàm ubi

Primus femoris mouentium.

Secundus femoris mouentium.

ubi ab ilium osse (unde principium ducit) primū abscedit, ac tertio in sterni musculo incipit. Tertius enim musculus tanto minor est secundo, quanto secundus primo. Subiicitur autem penitus secundo musculo, initium ducens ab externis & demissioribus ossis ilium dorso sedibus, ubi id coxendicis ossis nomen primū obtinet, atque id tertij musculi initium similiter latum & semicirculare est, & ut duorum primorum principia carneum, crassumq; præterea hoc in priora modicè deorsum procedens, coxendicis articuli ligamento fibrosis nexibus hæret: & arcitius quoq; redditum, in latum robustumq; cessat tendinem, qui maiori femoris processui expansus, anteriori ipsius parti, atque adeò apici innascitur. Hic musculus admodū liuidus, & præcipue in musculosis, & nō admodū obelis apparet, in quibus & secundus quā tertio in cumbit pariter liuet, ut etiā tota ipsius pars primo musculo non obtecta, quæ præter quā quod liuet, etiā ualida membrana obducitur, superiori lateri primi musculi pertinet ea sede cōnatus, qua illum subit musculus. In obelis autē & præpinguibus nimis quàm parum liuent, imò plerumq; neruæ fibre per hos musculos exporrectæ in mulieribus per totā musculi carnosam partem, adipe enutritæ cōspiciuntur: aut quum id in muliere obseruabis, in pinguedinem potius carnosas fibras porrigi asseres, quàm pingues fibras in carneā molem: quod tanta pinguedine hi musculi, & potissimum primus, scatere soleant, ita cōmodius strati sedentibus futuri. Quartus musculus magna etiā ex parte liuidus, & paulò minus toto teres, non autem dictorum modò amplius existit, neque ceterorum ritu ab ilium osse principium adipiscitur, at à lateribus trium inferiorum ossis sacri uerterarum, quibus ilium ossa non coarctantur, carneum crassumq; educit caput, non quidem duntaxat ab illorum ossium lateribus enatum, at nonnihil quoque ita ex illorum interna sede, ut utriusque lateris musculi sese initijs aliquando in interna ea sede contingant. Hinc in latus, seu extrorsum ab osse sacro scilicet ad femoris magnum processum transuersim excurrentes, carneus aliquousq; permanet, & tandem arcior redditus, priusquam femur contingat, in teretem cessat tendinem, posteriori maioris femoris processui sedi implantatum, iuxta ipsius summum & apicem. Porro & si Galenus in decimo quinto de Partium usu libro, præsentem musculum à sacro osse enasci dixerit, non ob hoc illum alium indicasse musculum arbitrandum uenit. In libris enim de Vsu partium nusquam præter quatuor ossis sacri ossa cognouisse uidetur, nulla prorsus coccygis ossis facta mentione: ac proinde ab osse sacro hunc musculum inibi prodire scripsit. In libris autem de Administrandis sectionibus ita os sacrum cognouit, quemadmodum in libro de Ossibus id enarratur, ut scilicet tribus tantum uerteribus Galenus id conformatum arbitretur, & tria ossa his tribus uerteribus proximè subiecta coccyx os appellaret: interim quatuor illorum ossiculorum, quæ nos ita uocanda duximus, nullam faciens mentionem, quum non ab illis, sed à quarto, quinto & sexto ossis sacri ossibus hic quartus musculus principium mutuatur. Qui modò subsequitur musculus, aut unius, aut duorum, aut trium etiam uice prout cuique uisum erit, referri poterit. Est namque musculus iste, cuius dum tibiæ motores enarrarem, superius memini, ipsum quintum Galeni musculum ibidem appellans. Sub tribus enim posterioribus capitibus, quæ à coxendicis ossis appendice pronata, tertium, quartum, & quintum musculos tibiæ mouentes constituebant, quartum caput consistit, quod etiam obiter dum illos recenserem, descriptum est. A tota igitur appendicis sede, tribus dictis iam posterioribus capitibus non occupata, ad pubis ossis usque regionem qua inferior ossium commissuræ finis habetur, principium ducit musculus amplius insignisq; & ut semel dicam, totius corporis citra controuersiam mole maximus. Hoc principium secundum eius appendicis amplitudinem prodians, exactè carneum uisitur, ea tantum parte excepta, quæ tribus commemoratis tibiæ musculorū capitibus proximè succedit. Hæc enim neruea admodumq; ualida posteriori sede existit, sed interna sede, ut & totus musculus carnea, similiter ac reliquus musculi exortus, conspicitur. Musculus iste eiusmodi enatus principio, statim parui femoris processus radicem ad posteriorem ipsius regionem amplectitur, & deinde ab hac in acutam asperamq; femoris ossis lineam cōtinuò inferitur, quam in posteriori femoris sede secundum ipsius longitudinem deorsum à parui processus radice protendi, in primo libro dictum est. Quemadmodum itaque musculi huius principij continuus est ortus, ita quoque continua eiusdem uisitur insertio, si modò posteriorem musculi partem excipias, quam tendinem in interni femoris capitis radicem inferere modò dicam. Hæc enim pars à coxendicis appendice nerueo exortu pronata, musculum quodammodo per se efformat, qui in miram uentris amplitudinem dilatatur, deorsum rectā per femoris posteriora fertur, donec denuò gracilescens, teretem tendinem in internum femoris caput inserat. Et nisi huius maximi corporis

Tertius.

Quartus.

Quintus.